

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

Jn festiuitatib[us] sanctoru[m] me[n]sis aug.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

A regnū credebāt tēpōale: ut dictū ē. Mō pter christum e. **C** Sedere autē ad de:
est mirū si talia apostoli credebāt & appē xteram meam vel sinistram non est
tebāt: qui adhuc canales erāt nondū illū meum dare yobis. Lyra. in illo statu
minati pfecte: nec pfectari per gratiā spi in quo es̄tis: id est nondū humiliatis et
rituscri. a. **R**ūdēs aut̄ iesus dixit: carnalibus. f. **C** Sed quibus paratus
Hescit̄ qd̄ pe/ est a patre meo.
ta. Ly. Reip̄odit Lyra. vere humili
filys et non matri: a in regno tuo. R̄espondens autē bus & spiritualia sa
qz sciebat eam mis pientibus.
sam a filiō: & infor/ **V**os est. Postilla
matam a petitione sal terre
facienda pro eis. b. **P**otestis bi qz si sal
b. **C** Potestis bi/ bere calicē que euāne
bere calicē que rit i. r̄. Matthēi.
ego bibitur iū. v. Marti. ix. lince.
Ly. id est sustinere x. H̄istoria h̄uīs
mortem ignomini euāgelij facia ē an/
osam et crudelem no. xii. xxii. Iudus
ques ego passurus Julij. feria. v. luna
sum: et per quā de/
beo venire: non ad xvi. indictione. iii.
regnū tēpale vt cre/
ditis/sed eternū. **D**ante initiuī illius
B Dicunt ei: Possumus. Ly euāgelij scribit san/
ra. loquuntur sicut ctus Matthēus in
inexperti apie fra/
gilitatis: quod pa/
tuit per effectū: qz codem capitulo. qz
in passione Christi pulis suis: Beati
fugierunt pre timo/ elis cum maledi/
re mortis. **C** Ait illis: La/ cerine vobis homi/
licē quidem me/ nes: et psecuti vos
um bibetis: id ē/ fuerint: et dixerint
passiōnē pro me. Sicut
sustinebitis. Lyra. omne malū aduer/
qui Jacobus pro/
pter Christū ab he/
rode occisus ē: Jo/
annes in dolū fer/
uētis olei propter el
christā missus ē: in/
super fuit etiā missus in exilium pro/
pter Christum: Et discretiōē p̄glatōrum
sic pater: qz habuit dirige et ordinari omnia
promptam voluntatē moriendi pro/
pter Christum: Et facia: tra
discipu. suis discreto subditōrum.
Exemplar quo homines bene disponētur.

C In inuen/
tione sc̄ti ste/ **G** In inuen/
pha. Euan. **C** Gos est. sal
Mat. V. b. **G** terre. Ly. Sicut
qz circa p̄n. **C** em sole conditūr
E ill. **G** omnia cibaria: tra/
lo tēpe: **D** dicte cibaria: tra/
Dirit iesus discretiōē p̄glatōrum
discipu. suis discreto subditōrum.
Gos estis sal frē: qz si sal euāne
tio in plāti defecē.

Inventiones sancti Stephani

Erit a **T**u quo salietur? **L**yra. q. d. in nullo opera subditorum condientur seu dirigentur. **A**d nihil valet ultra nisi ut mittat foras et concilces ab homibus. **L**y. q. talis debet repellere a prelatio et ne officium prelatorum in conspectu hominum redatur vise. **C**los estis lux mundi. **L**y. Sicut enim lux manifestativa omnium colorum: sic gratia per intelligentiam sacre scripture debet ex officio notificare oia opera virtutum. **N**on potest enim abscondi supra modum possit. **L**y. q. bonus prolatus in persecutio ne non debet se abscondere: sed ad defensionem gregis se manifeste ostendere. **C**heg accen. **B**or. lumine scientie. **L**ucernam. id est gloriam. **T**u p. 118. **C**Parauit lucernam chii. meo. g. **E**t postea ea sibi modi. **B**orra. ut celestis lux vitatis timore percuditios imminentes vel pusillanimitate cordis. **H**oc. **S**ed su. cande. ut lumen. **O**i b. q. i. do. sicut in modo sunt generaliter. **I** Sic luce. lux vira co. hominibus. ut vi. ope. ye. bo. et glo. et. **L**y. q. non debet de hoc apriam gloriam querere: sed gloriari dei et edificationez

s defecerit. **s**. i. bene disponens hoc terrenus **b** erit: in quo salietur: ad nihil valet ultra nisi ut mittat foras et concilces ab homibus. **C**los est. **s**. i. manifeste partem: quod odo clericalis vilater tractat: cum exempla in eis multipliciter deficiantur.

Let ultra nisi ut mittat foras et concilces ab homibus. **P**lati et sacerdotes **c** culces ab homib. **C**los est lux mundi. **s**. i. infirmi platus: aut magnanimi sacerdos di. **H**o potius ciuitas abscondi supra tales sacerdotes. **s**. i. bona ex parte quam faciat: et doctrina veritate. **f** motu posita: necque ascendunt lucer **s** luce. **s** id est in occulto: id est serrario vel mensurario. **g** nata: et ponunt ea sub modio: **s** supra **s**. i. candelabrum. **s** hoc est in aperto candelabrum: ut luceat oibus qui in eccllesia. **s** ponit hic modum bona facienda in domo sunt. **S**ic luceat lux vira coram hominibus: ut videat opa et non vos videamini. **s** non vos glorificemini: sed quod in beatissima gloriam dei requiratur vestra bona: et glorificetur patrem vestrum qui in celis est: **H**olite putare quoniam veni soluere legem aut prophetas: non veni soluere omnia scripta in lege. **s** perfecto sed adimplere. **A**men quippe dicitur obmutere dariozem. **s** paulus. **s** in altam formam putato vobis: donec trahat celum exterminata minima fratitudo illa gricula. **s** tunc pars parva in terra: iota unum aut unius apex non obterribit a lege donec omnia fiant. **s** transgressus fuerit in malâ vita. **Q**ui ergo soluerit unum de mandatis istis minimis et docuerit sic a

populi. **k** **M**oli puta. quoniam yeni solue. le. aut propheta. non veni solus: sed adimple. **B**or. **Z**ot continua veteris testamenti christus hic comprehensus in duobus: scilicet in lege et propheta. **L**ex enim erat in declinando malum: prophetia in faciendo bonum: et illa duo christus plenissime impluit. **C**ame quippe dico vobis: donec transfiguratur celum et terra. **B**or. id est mutantur elementa ab hac mutabilis forma immutabilem: scilicet anteceps finitur iste mundus. **m** **C**ota. **Z**ota enim est minima lata inter alias: et uno ductu fit. **C**aut unus aper. **A**per est particula litterae que ponitur in summatate litterarum ad distinctionem. **E**t si hoc exponit Augustinus: que nec minimi preceptum: nec minimi concepti gricula. **o** **N**on preteribit a te. donec omnia fiat. **B**or. id est non remanebit quin impleatur suo tempore. **p** **C**qui erit soluerit unum de mandatis istis minimis. **B**or. i. de mandatis decalogi: que dicunt minimis: ad vitam incipientium pertinentia. **q** **C**et do. sicut ho. **B**orra. sic sol

In Feste Assumptionis Marie 169

A uere homines si /
cū ipse soluit.
a **C**abinim' yo
cabitur. **B**or. id
est viliissimus repu
tabitur ab his qui
sunt in regno celo
rū. **b** **C**ui aut
fecerit et docue
rit: hic magnus
vocabit i regno
celorum. **B**or. p ad
ptione aureole.

Postilla

Entrauit Je
sus in quoddā
castellūz

Zc. Luce. p. Histo
ria huius euāgelij

facta est anno chri
sti. xxx). iiiij. nonas

Decembris. feria

iiij. luna. ix. indi. iiij

B Ante initium huius
euāgelij scribit san
ctus Lucas i codē
ca. q septuaginta
duo discipuli quos
christus misit ad p
dicandū: reuersi sunt
ad christū cū gau
dio dicentes. Domi
ne: etiā demonia
subiiciunt nobis ī
noī tuo. Et ait ill.
Ecce dedi vob̄ po
testatē calcandi su
per serpētes & scor
piones: & sup oēm
& vītē inimicū: et nī
bil nocebūt vobis:
verūt in hoc noli
te gaudere q sp̄s
vobis subiicitur:
gaudete autē q no
mina vestra sc̄pta
sunt in celis. Tūc
postmodū sequit
euang. hodiernū.

s homines: minimūs vocabitūr i
ecclesia militante. **f** opere.
b regno celorum: qui aut fecerit et do
verbō. **f** dignoē om̄i laude. **f** in ecclia.
cuerit: hic magnus vocabitūr in
regno celorum.

C In festo sancti Laurēti marty
ris Euange. Amē amē dico vo
bis: Nisi granū frumenti ca. **H**oc
euang. cū sua postil. quere infra
in cōi sanctoz de uno martyre.

C In festo Assumptionis Ma
rie virginis Euangelium Luce
x. g. in fine.

Kilo tēpe:
Intrāuit Je
sus in quod
in imundū.
dā castellū:
sexu: nō corrupti
one.

**et mulier q
dam martha**
s id est maria virgo nomine martha vocata: q
christi hāmitati ministrāt necffaria. **f** vix vir
nomine exceptit illum in domum
sinalē. **f** marthe actue. **f**. i. vita contemplatiā: q
affectione accendit & intellectus inflammat: id
maria: id est illuminatry.
suam: et hūc erat soror nomine e
maria: que etiā sedes sec' pedes
f q: maria audiret verbū christi adhuc infas ex
istens in occulto & in agro plus q magdalena.
dhi audiebat verbū illius. **M**ār f
f satagebat. i. sollicite pagebat freques circa mi
steriū: i. narratē fulga i Egypto: dolorosa mātūde
tha autem satagebat circa fre
quens ministerium: que st̄tit et s
ait: **B**omine: non est tibi curē q b

C Intrauit Je
sus in quoddāz
castellūm. Lyra

id est Berhanā.

d **E**t muli. q.

mar.no. exce. il.

i do. su. Ly. ad il

lā domā christ⁹ fre

quēter diuertebat/

et secure: tu. ppter

deuotionē ibi habi

tatiū: tē q plā bñ

ficia eis cōtulerat:

q ipsam marthā a

pfluuiō sanguis fa

nauerat p m Am

bio. & Mariā a de

monio liberauerat

& ei oīa pccā dimi

serat. **E**t huic

erat soror noīe

maria: q etiā se

dēs secus pedes

dñi au. x. il. Ly.

intenta opibus vi

te contemplatiū.

f **C**Martha au

tez satage. circa

frequēs ministre

riū. i. occupata ī

operibus vite acī

ue. **g** **Q**ue st̄

tit. Lyra. quasi fes

sa labore ministre

rū discurrēdo per

domū: ut christus

& eius discipuli es

sent conuenienter

rece pti. **b** **E**t

ait. Domine nō

est tibi curē / q

soror mea reli

quit me solam

ministrare. Ly

ra. conquerens de

ocioositate sororis

sue: & de Christi ne

gligentia hoc per

mittentis.

In Feste Assumptionis Marievirgi.

Ea **C**ontra respondens dixit illi domini excusando Mariam. Inuenitur aure Maria accusata sum Lyra tripliciter. Primo a phariseo de temeritate: eo quod Christum te tigis recumbentem. Secundo a sorore pro ociositate: ut habet hic. Tertio a Iuda de prodigalitate: et quod preciosum vnguentum effudit et pedes Iesu vnit: et Maria patiens tacuit: et semper ea Christus excusat. Primo ostendit de phariseo: quod factum est Maria non erat temeraria: sed participationis et devotionis. Secundo ostendit sorori: quod fessio marie non erat ociosa: sed melioribus actibus applicata.

Ftertio ostendit Iude et aliis suis discipulis: quod illa effusio vnguenti non erat prodigalitatis: sed pietatis: dices: Sicut illam. Bonus enim opus opera est in me.

b **C**ontra martha sollicita es: et vicibus in passione mea. **s**ic beatitudine: ut illa habeant hominem passionem elegi. **s** turbari erga plurima. **D**oloro vnum id est optimas gratias in senti: et optimam gloriam iam in celo.

c **E**t necessarium. **M**aria optimam partem elegit: quae non auferetur ab ea.

Contra festo sancti Bartholomei apostoli Euangeli. **H**oc est preceptum meum: ut diligatis in vicem sicut dilexi vos. Maior autem dilectione: nemo habet tecum. **H**oc euangelium cuius sua postula quere in communione apostolorum.

Contra festo Exaltationis sancte crucis Euangeli. Joannis XII. e. quasi in medio.

Contra turbaris erga plurima. Lyra quia opera vite activae sollicitudinem ingenerunt. **d** **D**oloro vnum est necessarium. Lyra scilicet ipse deus qui unus est: et per omnibus querendus. **e** **M**aria optimam partem elegit. **S**oror. **N**on reprehenditur pars Marthae: quia et ipsa bona est: sed laudatur pars Mariæ: quia optima. **f** **C**ontra non auferetur ab ea. **S**oror. **T**ota contemplativa incipit hic: et in futuro perficietur: quod ignis amoris qui bic ardere incipit: cum ipsum quem amat ridenter: amplius ignescit in amore. Activa vero cujus corpe deficit: quia in cœlesti patria nemus esurienti panem porrigit: nec certa opera miseris die agit: quia ibi non erunt necessaria. **A**nde dicitur. Non esurient negantur amplius: nec cadet super illos sol: neque nullus est qui agnus qui in re.

Contra quaeque est hoc euangelium legem obtemperare. **H**oc euangelium legitur in festo beatissime Marie virginis cum in nullo specie videatur ad ipsam. **A**d hoc respöderet Soror: quod est non historice: tam allegorice conuenient beate virginis. Ipsa enim fuit castellum quod intravit filius dei: ubi manebant duae sorores: scilicet vita activa et contemplativa. Item queritur: quare potius legitur in assumptione quam in alio festo: cum de assumptione non facit mentionem? Ad hoc dicendum: quod alia festa marie virginis specialia habent euangelia propter speciales rationes: istud autem festum nullum habet speciale euangeliū: et ideo sicutum est istud. **V**el etiam propter ultimam particularam euangeliū que Marie recipi convenerit: ideo legitur de eius assumptione: scilicet: **M**aria optimam partem elegit.

In Feste Exaltationis sancte Crucis 170

A
Postilla.

Dicit iesus turbis iudeor. Historiam huius euangelij dixit dominus Iesus christus anno eius xxxiiij. kalendas aprilis. feria iiiij. luna. p. iudicione. vij. An initio illius

permittit tecum habere ad exercitium et merita electorum. Et ego si ex. fuit a te. Por. q. passionem crucis. d. Oia tra. ad me. s. q. fidem et dilectionem. e. Hoc autem dicitur. q. amor. et misericordia. Por. q. in morte crucis q. erat pilosissima. Unde dicitur. morte turpissima. Sap. 2.4

Talil
lo tempore: dixit Iesus turbis iudeorum.

s. nunc pre soribus et iustus iudicetur ab iniustis et in iudicando dominiibus:

b. Munc iudi-

cum est mundi: nonc p̄nceps hu-

s er quo iudicato quod ego patiar diabolus effici-

tur me tanta dominia habeat in mundo: et ratio-

nem assignat.

a. Dicitur iudeu-

su. Hunc iudi. est

mū. Por. s. passi-

one: q. christus a pi-

lato iudicatus est.

b. C. Munc p̄n. hu-

lus mū. T. Ly.

Diabolus enim de p̄n-

ceps hū. mū. n.

q. sit p̄nceps sub

statu mū: sed ho-

mū. mundilater

viuentiū: inq̄ntū se

ei subiungit p̄ pec-

cata. Dicit autem

electus diabolus p-

assionem christi: p-

qua aperta est por-

ta gloria ecclie. Et

sic diabolus nunc

no potest impedi-

re sanctos a p̄secu-

tione glorie: sicut

faciebat ante passi-

onem christi: tamen

per nos.

Et quod tu dicis: optet exaltari si

qd. no erit verū de christo.

f. de quo loqueris.

liu hois: Quis ē iste filius hois?

f. quia no cog-

nos animi mortaliatem et immortalitatem

scđm duplicitem naturam.

Dixit ḡis ies. Adhuc modicū.

f. discite.

f. doctorē re-

lumē iuvob ē: abūlate dū lumēha

f. ritano.

f. signoāte interē et pene exterrimis.

bet: vt n̄ vos tenebre cōphēdat

L

f. s. me p̄tialis q. suz

lux illuminās q. di-

tate do cēnē et lumē

ḡe. m. C. Ut no

vos te. cop. r. c.

B

In festo sc̄ti Matthei apli

E scilicet ignorātie et culpe. a Et q̄am-
bulat in tenebris nescit quo vadat
Lyra. quia declinavit a rectitudine vie.
b Qd̄ lucē habe. tc̄. Tbo. p̄ verā fiz-
dē. c Et filii lucis sitis. i. ipsius dei
q̄ est vera temp̄ter

Eph. 5. b nalux. vñ dicis: vt

filii lucis ambulate

s Mattheū noīe. Gor. ceteri euāge-
lyste. p̄ter verecundia nō appellant eū no-
mine vulgato/ sed leui. Binomius eū su-
it. Ipse mattheus p̄ se nominat propter
humilitatem. h Et ait illi: Sequi/
re me. L. y. Day

thgum talibus oc-
cupatum vocant
vt d̄ gratia dei nul-
lus desperat quam
tuncung fuerit in
vilibus occupatus

i Et surgēs se-
cūt̄ est eum. sicut
aliqua dilaciōe: q̄

sicut poterat mo-
uere aurē extenus

verbo: ita etiā into-

rius mente inspirā-
do; sicut eū passio-
ni appinquis illos

q̄ ad ipm capiendū

venerat solo verbo

prostrauit dicens:

Ego sū: ita soloyer

bo poterat q̄scaḡ

ad se trahere et in

hoc apparebat vir-

tus diuinitatis ieo-

k Et faciūt̄ est

discubente eo in

domo. Et alibi di-

cit: Et fecit ei cōvi-

niū magnuz leui in

domo sua. l Et co-

ce multi public-

rpe. yeni. discu-

ciū iefu. L. y. sicut

eū socij matthei

recedēt̄ ab eis et vo-

lens sequi christi:

fecit eis cōvivium.

m Et vidētes

pharisei. L. y. pha-

risei in populo in-

deoz reputabātur

religiosi: vñ etiā in

babitu ab aliis erat

disticti. vidētes iegi-

Postilla **I**dit ie-

lus ho-

minē se

dētem.

Matthei. ix. Luce-

v. Mar. b. Hislo-

ria huīus euāgelij

facta ē anno christi

xxxi. v. Id̄ Junij.

feria. ii. Luna. r. in-

dictio. iiiij. Aū initii

um illius euāgelij

scribit lance. Dat

thēus in eodē capō.

Tmar. 2. b. Q̄ christus sanauit

Luce. 5. f. paralyticū qui fuit

portatus ī lecto an-

ipm in cōspectu to-

ti⁹ populū: cui chris-

tus ait: Surge tol-

le lectū tuū et vade

in domū tuā. Vide

ea aut̄ turbe timu-

erāt: et glorificau-

rū deū/dicētes: qz

vidimus mirabilia

bodie. o Et lūm

trās. le. sc̄z de galī

lga. e Et ho-

minē. Gor. tā itui

tu copia. q̄ mēris.

f Et Sede. in the-

lo. L. y. est loc⁹ in q̄

solebat campsores

sedere: qd̄ qdem ne-

gocū vir aut̄ nō q̄

exerceri potest sine

pcō: vt dicit Gre-

vel Bm gor. est loc⁹

in quo soluebātur

publica rectigalia

a Et q̄m ambulat in tenebris ne-

q̄būlū veritas.

b sc̄t quo vadat. Būm luce habe-

i. dei et vte eterne.

c tis credite in lucem: vt filii lucis si-

tis.

D In festo sancti Matthei apo-

stoli et euāgelistē. Euāgeliū

Matthei. IX. a. circa principium

Tu il

lo tēpe:

Lūm trās-

iret Jesu

vidit hōmi-

nem sedēn-

tem in the-

productā: id est in

locō erētōis aut

postulatiōne: v̄l

collectionis pecūliarū de marinis mercabis:

vel in loco cambi.

loneo Māttheūm nomine: Et s

iefu. s qui locūs est ore ab extra: operatus

est opere ab intra.

ait illi: Sequere me. Et surgēs?

qui mattheus inuitauit eum.

secutus est eum. Et factūm est di-

matthei. s. i. homines

scumbente eo in domo: ecce mul-

seculariū intē. s. nō p̄ seruire mundo et

ti publicani et peccatores venien-

deo. s comedebant in mensa.

scandalizati sum de bono opere.

pulisi eius. Et vidētes pharisei